

ВІДГУК

**офіційного опонента – доктора юридичних наук, професора
Правоторової Ольги Михайлівни на дисертацію Карбовського Дмитра
Олексійовича на тему «Публічне адміністрування діяльності
територіальних органів Національної поліції України», подану на
здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю
12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право;
інформаційне право**

Актуальність теми дисертаційного дослідження

Поліцейські є публічними службовцями, що реалізують свою професійну, правозахисну діяльність задля захисту та охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, загального блага суспільства. Однак, при цьому, як статус поліцейських, так і їх загальна професійна діяльність та внутрішня організація потребують оптимізованого та належного правового регулювання.

Стратегією розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2020 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2017 р. № 1023 визначено стратегічні пріоритети розвитку органів системи МВС, відповідно до яких розвиток органів системи МВС на період до 2020 року як невід'ємної частини сектору національної безпеки забезпечується за такими пріоритетами: створення безпечного середовища; протидія злочинності; дотримання та забезпечення прав людини; ефективне інтегроване управління державним кордоном і збалансована міграційна політика; забезпечення якості і доступності адміністративних послуг; ефективне врядування, прозорість і підзвітність; розвиток кадрового потенціалу та соціальний захист працівників. Усі ці пріоритетні напрямки розвитку в певній мірі проаналізовані здобувачем, що додатково підкреслює актуальність аналізованої проблематики.

Таким чином, враховуючи низький рівень довіри суспільства до правоохоронних органів, необхідність підвищення якості надання поліцейських послуг, проблеми у внутрішньому адмініструванні

територіальних органів поліції в Україні, актуальність дисертації Карбовського Дмитра Олексійовича на тему «Публічне адміністрування діяльності територіальних органів Національної поліції України» є беззаперечною.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, які сформульовані у дисертації, їх достовірність, новизна

Достовірність та теоретичні обґрунтованість наукових положень висновків та рекомендацій, які сформульовані в дисертаційному дослідженні забезпечена в першу чергу достатнім обсягом теоретичного та практичного матеріалу, що був опрацьований дисертантом під час підготовки та написання дисертаційного дослідження, а також застосуванням широкого спектру загальнонаукових та спеціальних методів дослідження для отримання пропозицій та висновків.

У процесі дослідження використано сукупність методів наукового пізнання. Загальнонауковий діалектичний метод дозволив узагальнити зміст публічного адміністрування діяльності територіальних органів Національної поліції України та сформулювати наукову новизну «вперше». Завдяки методам дедукції та індукції було конкретизовано правовий інструментарій діяльності територіальних органів Національної поліції України. Аксіологічний метод дозволив виокремити основні цінності діяльності територіальних органів Національної поліції України. Формально-догматичний метод використовувався в усіх підрозділах роботи відносно аналізу національних та зарубіжних нормативних основ діяльності органів поліції. Позиції вчених-правників розглядалися завдяки логіко-семантичному методу, за допомогою методів аналізу та синтезу було виокремлено основні правові категорії. Метод класифікації став у нагоді при формуванні засад та адміністративних процедур діяльності територіальних органів Національної поліції України. Системний метод дозволив комплексно проаналізувати внутрішньо-організаційне адміністрування територіальних органів Національної поліції України. Метод правової компаративістики використовувався при аналізі

публічного адміністрування діяльності органів поліції деяких держав-учасниць ЄС. При формуванні конкретних пропозицій та напрямків удосконалення чинного національного законодавства застосовувалися методи правового прогнозування і правотворчості. Соціологічно-статистичний метод дозволив проаналізувати рівень довіри громадян до органів поліції та здійснити авторське соціологічне опитування.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що сформульовані та аргументовані в дисертації теоретичні положення, висновки і пропозиції впроваджено та надалі може бути використано в: науково-дослідній сфері – для подальшого вдосконалення теоретичних положень діяльності територіальних органів Національної поліції України (акт упровадження Науково-дослідного інституту публічного права); правозастосовній діяльності – використання одержаних результатів підвищило ефективність практичної діяльності територіальних органів Національної поліції України (акт упровадження Херсонського відділу поліції ГУНП в Херсонській області); освітньому процесі – матеріали дисертації використано під час підготовки навчальних матеріалів з дисципліни «Адміністративне право та процес», під час підготовки відповідних навчальних посібників, конспектів лекцій (акт упровадження кафедри адміністративного права та адміністративного процесу Херсонського факультету Одеського державного університету внутрішніх справ).

Результати дисертаційного дослідження можуть бути корисними як для науковців, які працюють у сфері адміністративного права, так і для сфери діяльності поліцейських та інших суб'єктів публічної адміністрації.

Мета роботи полягає в тому, щоб на основі комплексного теоретичного узагальнення засад діяльності територіальних органів Національної поліції в Україні, аналізу нормативних основ та правозастосовної практики органів поліції сформулювати зміст і розкрити особливості публічного адміністрування діяльності територіальних органів Національної поліції України,

запропонувати конкретні пропозиції та напрямки удосконалення чинного національного законодавства.

Відповідною гарантією достовірності та теоретичної обґрунтованості наукових положень висновків та рекомендацій, сформульованих автором є вірно поставлена мета та завдання дослідження, логіка викладеного матеріалу. Структура дисертаційної роботи дозволила автору повно охопити предмет дисертаційного дослідження.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертація є одним із перших комплексних монографічних досліджень публічного адміністрування діяльності територіальних органів Національної поліції України. За результатами проведеного аналізу обґрунтовано та сформовано низку нових науково-теоретичних та практичних висновків, пропозицій та рекомендацій. Основними з них є такі:

– уперше сформовано наукове розуміння категорійного визначення публічного адміністрування діяльності територіальних органів Національної поліції України як владно-упорядкованої, цілеспрямованої та комплексної діяльності широкого кола уповноважених суб'єктів публічної адміністрації щодо забезпечення функціонування територіальних органів Національної поліції України, визначення особливостей їх адміністративно-правового статусу, оптимізації їх адміністративної діяльності, що реалізується на основі норм адміністративного права за допомогою адміністративного інструментарію та адміністративних процедур з метою належного виконання завдань та функцій територіальних органів Національної поліції України в суспільстві;

– зроблено висновок, що сучасне внутрішньо-організаційне адміністрування територіальних органів Національної поліції України не тільки має базуватися на широкій взаємодії з інститутами громадянського суспільства та ієрархічній підпорядкованості органів, але й на засадах партнерства між ними, що дозволить під час здійснення захисту прав і свобод громадян поліцейським ефективно захищати публічний порядок,

підвищувати спільну комунікацію і рівень довіри суспільства до влади, в цілому розширити участь суб'єктів громадянського суспільства у правоохоронній сфері;

– удосконалено наукові положення щодо адміністративно-правового статусу територіальних органів Національної поліції України як правового становища територіальних органів як підпорядкованих Національній поліції України суб'єктів виконавчої гілки влади, що визначається правовими елементами (правосуб'єктністю, завданнями, функціями, повноваженнями, гарантіями та засадами відповідальності), які закріплюються нормами адміністративного права та визначають місце територіальних органів Національної поліції України в системі органів державної влади та суспільстві;

– удосконалено категорійне розуміння методів адміністративно-правового регулювання діяльності територіальних органів Національної поліції України як безпосередніх інструментів (способів) впливу адміністративно-правового регулювання на публічних і приватних суб'єктів адміністративного права (як об'єктів публічного адміністрування) імперативної та диспозитивної юридичної природи з метою виконання поставлених перед ними законних завдань, функцій та повноважень щодо забезпечення прав, свобод та інтересів осіб та публічного інтересу;

– отримали подальшого розвитку напрямки удосконалення законодавства у сфері публічного адміністрування діяльності територіальних органів Національної поліції України, зокрема, щодо формалізації виявлених і узагальнених внутрішньо-організаційних принципів діяльності органів Національної поліції України, підвищення якості надання поліцейських послуг, удосконалення порядку використання коштів, розподілених між територіальними органами Національної поліції України та навчання поліцейських.

Тобто роботі притаманна наукова новизна, порушено ряд неосвітлених вітчизняною адміністративною наукою проблем, вирішення яких дозволить

ефективніше організувати та реалізувати діяльність територіальних органів Національної поліції в Україні.

У висновках дисертації на основі комплексного теоретичного узагальнення засад діяльності територіальних органів Національної поліції в Україні, аналізу нормативних основ та правозастосовної практики органів поліції, сформовано зміст та розкрито особливості публічного адміністрування діяльності територіальних органів Національної поліції України, запропоновано конкретні пропозиції та напрямки удосконалення чинного національного законодавства.

Здобувачем доведено, що змістом публічного адміністрування діяльності територіальних органів Національної поліції України є комплексне упорядкування правовідносин у площині діяльності територіальних органів Національної поліції України, що включає специфіку формування органів територіальних органів Національної поліції України (кадрові питання) та їх адміністративно-правовий статус, особливості правового, організаційного, фінансового та інформаційного забезпечення поліції, принципи, інструменти діяльності територіальних органів Національної поліції України (форми і методи адміністративно-правового регулювання), внутрішньо-організаційне адміністрування та адміністративні процедури діяльності територіальних органів Національної поліції України.

З'ясовано особливості адміністративно-правового статусу територіальних органів Національної поліції України. Узагальнено принципи адміністративної діяльності територіальних органів Національної поліції України.

Розкрито форми та методи адміністративно-правового регулювання діяльності територіальних органів Національної поліції України. Визначено особливості внутрішньо-організаційного адміністрування територіальних органів Національної поліції України. Проаналізовано адміністративні процедури діяльності територіальних органів Національної поліції України.

Здійснена компаративістична характеристика публічного адміністрування діяльності органів поліції деяких держав-учасниць ЄС.

Розроблено пропозиції, спрямовані на вдосконалення вітчизняного законодавства у сфері публічного адміністрування діяльності територіальних органів Національної поліції України щодо розширення системи внутрішньо-організаційних принципів діяльності Національної поліції України, підвищення якості надання поліцейських послуг на локальному рівні, зміну порядку розподілу коштів, виділених місцевими громадами на взаємодію та підтримку територіальних органів поліції, усунення кадрових недоліків щодо призначення начальників відділень територіальних органів Національної поліції, формування та затвердження загальних методичних рекомендацій щодо організації діяльності підрозділів поліції.

Таким чином, висновки дисертації є цілісними, логічними та обґрунтованими, відповідають меті за завданням дослідження та містять важливі теоретичні положення щодо вдосконалення публічного адміністрування діяльності територіальних органів Національної поліції України.

Повнота викладення наукових результатів в опублікованих працях здобувача

Основні положення та результати дисертаційного дослідження оприлюднено та обговорено на трьох міжнародних науково-практичних конференціях: «Пріоритети розвитку юридичних наук у XXI столітті» (м. Одеса, 7–8 квітня 2017 р.), «Теорія і практика сучасної юриспруденції» (м. Київ, 7–8 грудня 2018 р.), «Актуальні питання розвитку та взаємодії публічного та приватного права» (м. Львів, 15–16 березня 2019 р.).

Перелік наукових праць, що опубліковані здобувачем та аналіз їх змісту свідчить про те, що наукові результати, висновки та рекомендації дисертаційного дослідження достатньо повно викладені у вітчизняних наукових фахових виданнях, пройшли апробацію у науково-практичних конференціях і матеріалах круглого столу.

Дискусійні положення дисертаційної роботи

За результатами розгляду роботи, потрібно також звернути увагу дисертанта на наступні дискусійні положення в роботі:

1. У вступі дисертаційної роботи до сучасних досліджень здобувач відносить праці Юрія Римаренка 2006 року та Олександра Бандурки 2017 року. Хотілося би почути, чому ці праці автор вважає сучасними.

2. Потребує додаткового обґрунтування, чому принцип пріоритету дотримання прав, свобод та законних інтересів особи у сфері діяльності територіальних органів Національної поліції України ґрунтується на положенні згідно з яким поліцейські мають забезпечувати не корпоративний інтерес.

3. У підрозділі 1.1 «Поняття та зміст публічного адміністрування діяльності територіальних органів Національної поліції України» дисертації автор вказує, що зміст публічного адміністрування діяльності територіальних органів Національної поліції України включає специфіку формування, забезпечення та особливості діяльності територіальних органів Національної поліції, що не корелюється із більш широким змістом цієї правової категорії.

4. У роботі поняття публічного адміністрування діяльності територіальних органів Національної поліції України розкрито як владно-управлінську діяльність суб'єктів публічного адміністрування. Виникає запитання, чи застосовуються в аналізованій сфері горизонтальні адміністративні правовідносини.

5. У підрозділі 1.2 дисертації у висновках визначено, що адміністративна відповідальність територіальних органів Національної поліції України – це застосування до територіальних органів поліції як юридичних осіб певних примусових заходів. Виникає сумнів чи відповідає це дійсності.

В тім зазначені зауваження та побажання мають переважно дискусійний характер, тому суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку роботи.

Загальні висновки

Дисертаційна робота Карбовського Дмитра Олексійовича на тему «Публічне адміністрування діяльності територіальних органів Національної поліції України» виконана на високому науковому рівні, є завершеним самостійним дослідженням, характеризується єдністю змісту і свідчить про особистий внесок здобувача в науку.

Висновки та рекомендації, що отримані під час дослідження мають важливе практичне та теоретичне значення для оптимізації та підвищення ефективності діяльності територіальних органів Національної поліції України.

За змістом та оформленням дисертація Карбовського Дмитра Олексійовича відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів. Зміст автореферату ідентичний змісту дисертації та її основним положенням.

Отже, дисертаційне дослідження на тему «Публічне адміністрування діяльності територіальних органів Національної поліції України» є комплексним, завершеним монографічним дослідженням, а його автор – Карбовський Дмитро Олексійович гідний присвоєння наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07. – адміністративне право і процес; фінансове право, інформаційне право.

Офіційний опонент:

Доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри публічного
і міжнародного права
та правоохоронної діяльності
Херсонського державного університету

Ольга Правоторова

